

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.

Félévre 1 „

Egyes szám ára 6 krajczár.

Felolvasó szerkesztő:

ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Emödy József.

A Magyar Gazdaszövetségnek nagy fészke a vidéken Nyitra vármegye. A magyar gazdaközön-ség mozgalmában mindig tevékeny részt vesznek a nyitramegyei gazdák, akik nem restek soha leutazni Budapestre Nyitrából akkor, mikor a gazdák érdekeinek védelmezéséről van szó. Lelkes buzgó hazafi egytől-egyig, kiváló szónokok s e mellett még jó gazdák is valamennyien.

Nyitra vármegye tehát a gazdai érdekek istápolásának egyik vidéki jótékony melegágya, ami abból is kiviláglik, hogy a Magyar Gazdaszövetség a vidéken tervbe vett felolvasásainak sorozatát Nyitrán kezdte meg s a mult héten immár a második felolvasást rendezték Nyitrán, ahol a megyei gazdasági egyesület ügybuzgó vezető férfiai Emödy Józseffel élükön összetartják az ottani gazdaközön-séget s mindent elkövetnek a magyar mezőgazdaság előmozdítására, fejlesztésére.

A legutóbbi nyitrai agrárius felolvasás azért is nevezetes és főlemlítésre méltó, mert éppen ez alkalommal tartotta a megyei gazdasági egyesület azon téli gazdasági tanfolyamnak záró vizsgáját, melyet felnöttek számára évenként rendezni szokott.

A téli tanfolyamok rendezésének eszméje Emödy Józseftől, a nyitramegyei gazdasági egyesület tevékeny alelnökétől ered. Ő belátta azt, hogy a földmivelő népesség — nem mindenik jut gazdasági ujsághoz — akképpen műveli, szántogatja, vetetegi kis földjét, ahogyan azt az apjától, öregapjától eltanulta.

Más ám azonban manap a gazdálkodás

csinja-binja, mint régente volt, és még a kisgazdának is sok oly dologgal kell megismernednie, ha boldogulni, jövedelmezően gazdálkodni akar, amit az apja nem tudott. Emödy József javaslatára ezért ilyen felnőtt fiatal gazdákat oktat ki telente a megyei gazdasági egyesület az okszerű gazdálkodásra, aminek aztán a nép nagy hasznát látja.

Emödy József.

Emödy József, aki maga is birtokos ember, a nyitramegyei Suránkán levő birtokát mintaszerűen maga kezeli s a gazdálkodás mellett szakit magának időt arra is, hogy a közügyekkel is törődjék. A mellett, hogy a nyitravármegyei gazdasági egyesületnek tevékeny működésébe befoly, a Magyar Gazdaszövetségnek és a gazdák országos egyesületének is választmányi tagja, valóságos apostola megyéje területén a gazdasági érdekeknek; alakított községi szövetkezeteket, melyek áldásosan működnek s ezért a magyar földmivelő nép becsülésére és tiszteletére tarthat számot.

Elmondhatjuk, hogy a vidéki gazdasági egyesületek, ha oly működést fejtenek ki, mint a nyitramegyei gazdasági egyesület és élükön olyan tevékeny emberek állanak, mint Emödy József, nagyon, de nagyon sokat tehetnek vidékük mezőgazdaságának felvirágoztatására és az amugy is elég súlyos bajjal küzdő gazdaközön-ség mostoha helyzetének javítására. Emödy József eddigi tevékenységének ismét új tere nyílt, mert, mint lapunk más helyén olvasható, a Nyitramegyében most megalakult gazdaszövetségnek alelnökévé választották meg.

Néptanítóink.

A vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalása alkalmából egy pillanatra a néptanítók helyzetére irányult a figyelem. Nem akadt senki sem a képviselőházban — s azon kívül sem — aki kicsinyelné azt a feladatot, amely a néptanítók kezébe van letéve. Hiszen a nép amit tud, azt tanítójától tanulja; alkalma nincs azután, hogy ismereteit könyvekből gyarapítsa. Pedig mennyire helyesebben látja s ítéli meg a dolgokat az, aki helyes elemi oktatást nyert, mint aki tudatlan fövel lép ki az életbe, ezt mindenki tudja tapasztalatból. Az ember egész erkölcsi és értelmi világának alapját az első oktatás veti meg. Az első oktatás nemcsak az erkölcs, józanság s vallásosság érzelmeire hat döntőleg, hanem a magyar nyelv s a magyar haza iránti szeretetet is felébreszti a gyermek szívében.

A jó tanító tehát áldása lehet községének; akinek módja van tudását s jóakarátát szigorú kötelességén kívül is a nép javára értékesíteni. Éppen ezért fölötte óhajtható, hogy a néptanító ne csak lelki dolgokkal foglalkozzék, hanem olyanokra is oktassa be tanulóit, aminek ezek foglalkozásuk körében, szántás, vetés, faoltás stb. közben hasznát vehetik. Meg fogják tehát a jövőben kívánni a néptanítóktól, hogy a tanítóképzésben a mezőgazdasági ismereteket is elsajátítsák s hogy viszont a tanulókat az egyes hasznos mezőgazdasági fogásokra beoktassák s a mezőgazdasági ismereteket a nép körében is terjeszszék.

Bölcs intézkedés lesz ez, mely a néptanítók hivatását még inkább több oldalúvá, még fontosabbá fogja tenni.

Ha azonban megkivánjuk a tanítóktól, hogy a reájuk háramló nagy és nehéz feladatokat hiven betöltsék, akkor kötelességünk egyúttal tisztességes megélhetésüknek biztosítása is. Azonban sajnos, a mi tanítóink köztudomásúlag igen rosszul vannak fizetve. Örökös szegénység, gyakran nélkülözés és nyomorgás az ő sorsuk. A törvény ugyan a legkisebb tanítói fizetést 300 frtban állapította meg, de sok helyen még az a szerény fizetés is csak papiroson van meg. A képviselőházban azt a javaslatot adták be, hogy ez a legkisebb fizetés 400 frt legyen ezután. Nem lehet, nincs pénz! Nem futja a száz forintocskából a sok millióból, amit czifraságra, szemfényvesztésekre kiadunk.

Öszintén óhajtanánk, vajha állam, községek és felekezetek ezután jobban szívükön viselnék a néptanítók sorsát, mint eddig tették. Önként kell arra a belátásra jutniok, hogy a tanítók helyzetének javítását nem csak a méltányosság, de az okosság is megköveteli, mert az anyagi

gondok a tanítókat gátolják abban, hogy hivatásuknak teljes odaadással tegyenek eleget. Már pedig buzgalom s odaadás nélkül jó tanítót képzelni sem lehet. S hogy jó tanítókra mennyire szükségünk van, ezt megmagyarázza az a közmondásossá vált kijelentés, hogy „a jövő háborúját nem a katonák, hanem a tanítók fogják megnyerni“.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A nyitramegyei gazdaszövetség megalakulása. A magyar gazdaszövetség nyitramegyei választmánya a f. hó 25-én alakult meg. Megelőzőleg *Zselénski* Róbert gróf, nagy hatás között fejtegette a földbirtok igazságtalan és fűlságos megterhelését, rámutatott továbbá arra, mily igazságtalan kiváltságokat élvez a mozgó tőke s minden olyan kereseti ág, melynek állapota és jövedelme nem olyan nyilvánvaló, mint a földmivelésé, számadatokkal bizonyította be a gazdák fokozódó terheit s szükségesnek tartja, hogy ezzel a kérdéssel gyakran és komolyan foglalkozzunk, mert csak így leszünk képesek a helyzet javításán munkálkodni. *Bernát* István beszélt ezután a *börzéről*. Kifejtette mi az a börze, milyen szerepe van, mint szabályozza az árakat. Bővebben beszélt arról, mi az a papirbuza, különbözőzeti játék, honnan van az, hogy ez az árak lenyomását, a piacz meggyöngyülését idézi elő. Ezek után áttért arra, hogy első teendő a gazdák tömörülése s ez uton egy egészséges gazdasági közvelemény alakítása. Ez nem csupán a gazdáknak, hanem az egész országnak érdeke, kivéve persze azokat, a kik ma a visszaélésekből élnek. Ha a gazdák komolyan munkához látnak, rövid idő alatt nagy dolgokat érhetnek el. *Mérey* Lajos lelkes szavakkal nagy tetszés mellett indítványozta most a nyitramegyei gazdaszövetség megalakulását. A jelenlévő 300 földbirtokos, gazdatiszt, bérlő és földmivelő sokáig éljenezte az indítványozó kitünő szónoklatát s az indítványt egyhangulag elfogadta. A gazdaszövetség elnökévé megválasztott gróf *Hunyady* Imre, alelnökké *Emödy* József és *Mezey* Gyula, ügyvezetővé pedig *Meskó* Pál. *Meskó* Pál indítványára a következő táviratot küldte azután a gyűlés gróf *Károlyi* Sándorhoz, mint a magyar gazdaszövetség elnökének: „A nyitramegyei gazdaszövetség megalakult s felesküszik arra a lobogóra, mely excellenciád kezében egy szebb jövő reményével biztatja a nemzeti erő alapját képező magyar gazdaszövetséget. Követni fogjuk excellenciádat mint hazafias szent ügyért harezoló közkatonák. Legyen vezérünk elveink diadaláig s még azon túl is sokáig“. Gróf *Károlyi* Sándor erre *Emödy* Józsefhez a következő táviratot intézte: „Fogadja legbensőbb köszönetem kifejezését azon felette kitüntető távirati üdvözetért, melyet a nyitramegyei gazdaszövetség alakuló gyűléséből hozzám intézni szivesek

voltak. Az abban kifejezett elismerésre érdemtelennék érzem magamat. A siker, melyet már eddig is elértünk, egyedül a magyar gazdaközönség értelmes felfogásának eredménye. Midőn konstátálom, hogy Nyitra megye e téren mint előharcos küzdött, meg vagyok róla győződve, hogy példájuk már is buzdítólag hatott s hogy más vidékek is esatlakozni fognak az önök áldásos mozgalmához, mely, ha nem lankadunk, eredményeiben üdvös lesz s a magyar föld tulajdonosainak összetartózkodási érzetét fokozza, valamint lehetőleg az önségélyre támaszkodva, győztes lesz". Ezután nagy díszlakoma volt 120 terítéssel, mely alkalommal számos tósztot mondottak a jelenlévő gróf Zselenski Róbertre, Forster Gézára az országos magyar gazdasági egyesület igazgatójára, Okolicsányi László orsz. képviselőre, Bernát Istvánra stb. stb. Agrár ünnepnek volt tekinthető ezen nap, melyre a nyitrai megyei gazdák büszkeséggel tekinthetnek vissza.

A kiegyezés tárgyalása. Mint bécsi forrásból jelentik, a kereskedelmi és vámszerződésnek, valamint az osztrák-magyar bank szabadalmának megújításáról szóló törvényjavaslatok már teljesen elkészültek s ezeket április elején fogják a magyar képviselőháznak és az ujonnan megalakulandó osztrák képviselőháznak beterjeszteni. A kvótáról szóló törvényjavaslatot csak később fogják benyújtani. Tehát már csak alig egy hónapunk van előkészülni arra a fontos tárgyalásra, melynek eredményeitől Magyarország gazdasági életének 10 évi jövője függ.

Országgyűlés.

Valósággal egy daráló gép munkája volt az, a mit a képviselőház a honvédelmi költségvetéssel végzett. Ez a nagyfontosságú tárcza, a mely a nemzet millióinak oroszánrészt kéri áldozatul, alig hat óráig foglalkoztatta a Házat. Hárman-négyen álltak ki a sikra, hogy megmentsek a becsületet, míg Arpád apánk többi vitéz ivadékai szó nélkül kúksoltak meg a padsorok között. Nem is volt kívül hadakozni a katoná-miniszternek, aki csak ilyenforma beszédet tartott aztán: „Habt acht! Recht schaut! Marsch!“ S ezzel a milliók megszavaztattak. Utána a közoktatásügyi költségvetés került napirendre, azonban mielőtt végeztek volna vele, a t. Ház három napi farsangi szünetet szavazott meg magának.

A honvédelmi költségvetés tárgyalásánál az első felszólaló Komjáthy Béla volt, ki lendületes beszédben adott kifejezést annak a panasznak, hogy honvédségünk nem a nemzeti hadsereg eszméjét valósította meg, hanem a közös hadseregnek vált kiegészítő részévé.

Az 1868. XII. t.-cikk alapján állították fel a honvédséget, azzal a céllal, hogy megeremtsék magvát az önálló magyar hadseregnek. Ez a nagy eszme elaludt, mielőtt megvalósult volna. Honvédségünkben ma is hiányzik a tüzéség, enélkül pedig önálló hadmiveletet nem kezdhet. A mai hiányos szervezeténél fogva a honvédség csak arra való, hogy vele a belrendet fentartsuk s háboru esetén támogassa a közös hadsereg hadműveleteit; ezért nem volt érdemes ezt az intézményt nagy áldozatok árán létesíteni s terheinket 31 százalékról 100 százalékig felemelni. A nemzet évente 17 millió forintot fizet azért a képzelődésért, hogy nemzeti hadserege van, amely azonban a cs. és kir. altábornagy

ur parancsszavára mozog. Molnár János a katonaság által terjesztett erkölestelenséget ostorozza. Panaszolja, hogy a vitéz urak káromkodnak, mint a folyóvíz, s nagy közöttük a vallástalanság. Ezen úgy lehet segíteni, ha lelkészeket adnak a honvédségnek.

Benyovszky Sándor gróf a magyar nemzet elleni bizalmatlanságot látja abban, hogy honvédségünket tüzéséggel és műszaki csapatokkal nem egészítik ki. Sértő az is, hogy a honvédséget idegen tisztekkel tömök tele. Kéri a minisztert, hogy a tartalékosokat eséplés és aratás idején ne hívják be fegyvergyakorlatra. **Thaly Kálmán**, a káromkodás rut szokásának fékezésére a szigoru büntetést kellene behozni. A vallásszabadsággal összeegyeztethetőnek nem tartja, hogy a katolikus jellegű vallási szertartásokon a nem katolikus vallású katonáknak is részt kell venniök. E rövid vita után **Fejérváry Géza** báró honvédelmi miniszter állott fel s katonai rövidséggel felelt meg az észrevételekre, mintha csak a „front“ előtt utasítaná rendre a baka káplárokat. Vitatja, hogy a honvédség mint a haderő kiegészítő része szerveztetett és nem a nemzetieskedés kedvéért. Megnyugtatja *Benyovszky* grófot, hogy háboru esetén a honvédség is külön tüzéséget kapna. „De nem magyarul vezényelnék“ — szolt közbe *Thaly Kálmán*. „Higgyék el kérem — felelt *Fejérváry* jó baka humorral, — akár magyarul, akár németül vezénylik, csak egy irányba ló az ágyu.“ Hát hiszen az ágyunak mindegy az, akármilyen nyelven beszélnek hozzá, jól mondta a kegyelmes császári és királyi altábornagy ur, de az ágyukon kívül volna még talán egy kis magyar nemzet is a világon s annak nem mindegy, hogy a magyar pénzen öntött ebadta ágyujával német nyelven kelljen beszélnie! Végre megjegyzi a miniszter, hogy a katonaságnál a káromkodás rut szokásának a papok az okozói — miért politizálnak.

E rövid, de jellemző kijelentések után a kormányárt „disztüzet“ rendezett a tenyereivel és sietett elfogadni a tréfás kegyelmes ur költségvetését.

A vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetése került azután sorra. **Rátkay László** hosszabb beszédben bírálja vallás- és közoktatási ügyeinket. Sérelmesnek tartja, hogy a római kuriával csak a nunezius utján érintkezünk s nincs a szentszéknél Magyarországnak olyan képviselője, aki a nemzet kívánságait őszintén tolmácsolná. Az *elemi oktatásnál* a német nyelv kiküszöbölését követeli. Hangoztatja a tanfelügyelők, különösen pedig a szegény tanítók *fizetésjavításának* elődázhatlan szükségét. „Ha a miniszter megnézné a szegény tanító homlokát — ugymond, — ott egy töviskoszorut látna s ezt a két szót: Magyarország szégyene. Csak képzeljük el, hogy a második ezredév kezdetén egy negyven éven át buzgóan fáradozó tanító nyugdíja 100 frt.“ Indítványozza, hogy az 1893. XXVI. t.-cikk módosíttassék, s a *tanítók fizetésének legkisebb összege 300 frtról 400 frtra emeltessék.* **Konkoly-Thege Miklós** egy országos esillagvizsgáló állomás létesítését sürgeti. **Groisz Gusztáv** a katolikus autonómia és a közoktatás államosításának szükségét fejtegeti.

Ezután tartotta meg beszédét **Wlassics Gyula dr.** vallás- és közoktatásügyi miniszter. Több oly kijelentést tett, melyek a képviselőház általános helyeslésével találkoztak; így ígéretet tett arra, hogy a hittani karokat az egyetembe illeszti bele, — a jogi egyetemen a kötelező kollokválást lépteti érvénybe, — méltányosnak tartja a tanárok fizetéséről szóló törvény végrehajtásának sürgetését is. A *népoktatásról* szólva kijelenti, hogy egyelőre csak a tanítóképesi

tés államosítását veszi tervbe s ezután vagy még ezzel egyidejűleg a polgári iskolák reformját hajtja végre. Helyesnek tartja a gazdasági ismétlő iskolák mellett való buzgólkodást s az iskolák számára már 80 tanítót képesítettek. A tanfelügyelők számát szaporítani kívánja. A közoktatásügyi miniszter beszédje után a képviselőház az ülés folytatását három napra elhalasztotta.

A krétai háboru. Bánffy Dezső báró miniszterelnök a szombati ülésen válaszolt Kossuth Ferencnek a krétai dolgokra vonatkozó interpellációjára. A miniszterelnök kijelentette, hogy a nagyhatalmasságok törekvése odairányul, hogy a háboru kitorésének lehetőleg elejét vegyék. Évégből a nagyhatalmak megállapodtak abban, hogy Krétának Görögországhoz való csatolását semmi esetre meg nem engedik, hanem Kréta szigete továbbra is a török szultán fenhatósága alatt marad, s megfelelő önkormányzati jogokat kap. A rendre a nagyhatalmak fognak felügyelni. Amennyiben pedig szükség lenne rá, a nagyhatalmak kényszereszközökkel is arra fogják szorítani Görögországot, hogy csapatjait Kréta szigetéről visszavonja. Ugy Kossuth Ferenc, mint a képviselőház tudomásul vette a miniszterelnök válaszát, amivel különben Bánffy olyan óvatosan járt el, hogy megvárta míg a készült zivatar magától elmúlt, s akkor aztán megjósolta próféta ihlettséggel, hogy szép időnk lesz. No de ne vegyük rossz néven a miniszterelnöktől, hogy nem tudta annak idején, hogy mi történik az országon kívül; csak azt tudná, ami belül az országon történik.

Külföld.

Kréta zavarok.

A krétai zavarok, melyek rövid napokkal ezelőtt még az összes európai nagyhatalmakat izgalomban tartották, úgy látszik, hogy a végleges megoldás felé közelítenek. A nagyhatalmaknak, értvén ezek alatt Angol-, Orosz-, Francia-, Német-, Olaszországot és az osztrák-magyar monarchiát, véglegesen megállapodtak abban, hogy a görög-török háboruszkodást, ha kell, kényszereszközökkel is el fogják fojtani. Az európai hatalmak már felhívást is intéztek a görög kormányhoz, hogy a görög hajóknak és csapatoknak visszavonulása hat nap alatt okvetlenül történjék meg. A görög kormány mindennek dacára még a mai napig sem mutatta, hogy kedve volna eleget tenni a nagyhatalmak határozatának, de a vége mégis csak az lesz a krétai hadjáratnak, hogy a vitéz hellének visszahúzódnak s lemondanak Kréta szigetéről, mert a nagyhatalmakkal dacolni annyit tenne, mintha egy egérke harcokat kezdene — hét macskával. Így hát a háboru veszélye, mely még nem régen hajszálon függött a fejünk fölött, egyelőre ismét elsimult.

Az éjszakamerikai egyesült államok új elnökét, Mac Kinleyt (olvasd Mek Kinlé) e hó 2-án iktatták be Washingtonban. Mac Kinleyt és családját a beiktatásra külön e célra készült vonat vitte, amely valószínű remekmű volt és temérdek pénzbe került. Utjában mindenütt királyi fényűzés vette körül. Az óriási ünnepek között megtörtént beiktatás után az új elnök a közönség közé ment s mindenkivel kezét fogott, akivel összekerült. Így szokták ezt ebben a demokratikus államban. Mac Kinley egyszerű örnagy volt s tisztán tudása meg igyekezete révén lett a világ leghatalmasabb népének első polgára; s ez a tisztesség többet jelent, mint egyik-másik fejedelem vagy kis királyság.

MI UJSÁG?

A király Cap-Martinben. Ő felsége a király Bécsből a hét elején utazott el Cap-Martinbe, ahova még a múlt hó közepén készült.

Mátyás király palotája. A budai királyi várpalota építése alkalmával ásás közben ráakadtak Mátyás király régi palotájának falaira. A hatalmas, ölnél is vastagabb, párhuzamosan futó falak olyan erősek, hogy esakánynyal alig bírják szétbontani.

Gazdák lakomája. A nyitrai gazdaszövetségnek febr. hó 25-én történt megalakulását vig lakomával peccélték meg. Az étrendet minden vendég a következő szellemes tartalmu váltó alakjában kapta meg:

Nyitra, 1897. február hó 25-én.

1 frt

Nyitra 1897. február hó 25-én d. u. 4 órakor fizessen Ön az elfogyasztott agrár-levesért, a gazdaszövetségi süllért, a hitelszövetkezeti turóshaluskáért, a börze-reform kávéért Toifel József agrárius vendéglős felszólítására

o. é. egy frtot

s igyék a kitünő Toifel-borokból Zselénski Róbert gróf, Bernát István s a velük érkezett gazdaszövetségi tagok egészségére.

Értéke a szerény gazdaételeken kívül egy garmada tósz, melyeket meghallgatni köteles.

T. Bankettező Agrárius urnak

Nyitrán.

Ilyen váltótól, melynek Meskó Pál, a nyitra-megyei gazdasági egyesület mozgékony s a mezőgazdasági válság dacára is vigkedélyü titkárja volt a forgatója, a világért sem óvjuk a gazdákat, sőt kívánjuk, hogy minél többeknek része legyen benne.

Vízáradás. Igló környékén a hirtelen és erős olvadás következtében a hegyi patakok és folyók annyira megáradtak, hogy a környék egyes részeit veszedelem fenyegeti. Aminap Igló város egyik külső része, mely tizenhat házból áll és a Hernád folyó mentén fekszik, nagy veszedelemben volt. Háznagyságu jégtáblák álltak ugyanis el a víz folyását, úgy, hogy a Hernád kiesapott medréről és elöntötte a házakat; a melynek lakói éjnek idején menekültek. A hatóság katonaságot kért, a mely a jégen keresztül utat tört az árnak.

Öngyilkos főszolgabíró. Zólyom megyében, Nagyszalotán Leustach Lajos főszolgabíró február 28-án agyonlőtte magát épp abban a pillanatban, amikor a főszolgabíró halaszthatlan hátralékos ügyeinek elintézése végett az alispánhelyettes által kiküldött központi tisztviselő odaérkezett. Leustach az alispáni hivatal részére hátrahagyott levelében öngyilkossága okának a hivatalában uralkodó rendetlenséget és a szolgabírájával való viszályát állítja.

Póttartalékosok behívása. A múlt év őszén a hadügyminiszterium nagy hű-hóval szabadságoltatta azokat a katonákat, akik besoroztatásuk előtt föld-

miveléssel foglalkoztak. Most azonban ismét behívja őket az „állomány kiegészítése végett.“ Tavasszal tehát, mikor a mezei munka megkezdődik, s mikor minden ép kéz-láb emberre szükség volna a gazdaság körül, megint be kell rukkolniok a póttartalékosoknak s a szegény földmívelők szabadságolása csak a téli hónapokra szólott, amikor otthon csak kenyeret enni segítettek.

Méreg és kötél. Szabó Kálmán kecskeméti születésű 18 éves szabósegéd, aki itt a fővárosban a Podmaniczky-uteza 37. szám alatt lakott, nagyon megunta az életét, hogy tehát minél biztosabban megszabaduljon tőle, megívott egy üveg benzint és azután fölakasztotta magát. Szándéka azonban nem sikerült, mert a kötélről idejekorán lemetszték, a benzint pedig nem ártott meg neki.

Ravasz svábok. Feil Péter és Tell Gáspár paksi jómódu gazdák oly módon iparkodtak egy kis pénz-magra szert tenni, hogy terményeiket az értékükön felül biztosították és azok aztán egy szép napon esodálatos módon leégtek. De ugyanesak megjárták evvel a jámborok, mivel gyujtogatás miatt megindította a fenyítő bíróság ellenük az eljárást.

Agyonnyomta a hordó. Verseczen nagy szerencsétlenség történt a napokban. Boroshordókat bocsátottak le az egyik szálloda pincéjébe és eközben kiesuszott egy hordó a kötél alól és legurult a pinczébe. A lépeső aljában egy szegény pinczért ott ért és teljesen összelapította.

A szegény asszony sorsjegye. A Budapesti Bank-egyesület váltóüzletébe hétfőn este egy szegény asszony nyitott be, aki részletívre bécsi sorsjegyet vett. A szükség kényszeríti — amint mondotta — hogy a sorsjegyen túl adjon, mert nincsen betevő falatja. Előbb azonban nézzék meg, nem nyert-e a sorsjegy? Utána néztek és kitént, hogy a sorsjegy az utóbbi huzásnál a 200.000 frtos főnyereményt nyerte meg. A szegény asszony csaknem elájult örömében.

Dinamitos szerelmes. Verseczen a napokban dinamitrobbanás történt, a mely azonban szerencsére nem okozott nagyobb kárt. A robbanást Kampf verseczi kovács idézte elő. A lobbanékony természetű embert nagyon elkészerítette, hogy kedvese elhagyta őt. Boszura gondolt, vagy talán inkább ráijeszteni akart a hülsen leányra s ezért valahonnan dinamit-töltényt szerzett. A töltényt azután a leány lakása előtt felrobbantotta, a mitől a ház fala bedőlt. Embereleiben nem történt kár. A dinamitos kovácsot elfogták.

Letartóztatott tanító. A szegedi rendőrség 1-én Vastag József öreg tanítót, ki hét év óta elhunyt anyósa helyett a városi pénztártól hamis okmánynyal a nyugdíjat felvette, letartóztatta.

Az áruló sapka. Szany község közelében a hid alatti pocsolyában meggyilkolva találták Kató József szányi tüzoltót, ki a görzsönyi malomba indult öröltetni. A csendőrség kiderítette a gyilkost, aki szin-

tén tüzoltó és sapkáját véletlenül elcserelte áldozatáival, mikor a pocsolyához vonszolta. Természetesen mindjárt elfogták.

Kaucziószedelgés. Bécsben márczius 1-én letartóztatták egy állami börtönőr nejét, szül. Kriegsfeld asszonyt, aki szegény elárusítónőktől, kiket állítólag üzleteiben alkalmazott, óvadékösszegeket vett föl és ezeket a pénzeket elsikkasztotta. A csalónőt átadták az országos törvényszéknek.

Öngyilkos lelkész. Onód mellett Szántay István berzéki református lelkész beugrott a megáradt Sajó folyóba, melynek habjai között nyomtalanul elveszett. A szerencsétlen pap az utóbbi időben buskomor volt s tettét alkalmasint idegrohamban követte el.

Koresmáros, mint anyakönyvvezető. Apátfalva községben nem talált a belügyminiszter alkalmasabb embert az anyakönyvvezetői állásra a koresmárosnál, megbizta tehát őt a házasságkötésnél való közreműködéssel is. A megtisztelt koresmáros fogta magát és díszes táblát szögezett ki a háza falára ezzel a felirással: „Schäffer József, koresmáros és állami anyakönyvvezető.“

Elhunyt tudós. Torma Károly hírneves régészünk, a királyi tudomány egyetem nyugalmazott tanára Rómában meghalt. Az öreg tudós nyugdíjaztatása után Rómába költözött, ahol visszavonultan élt. Az egyetemen, hol egykor az érem- és régiségtant adta elő, halála alkalmából kitűzték a gyászlobogót.

Templomrabló éjjeli örök. Bánlakon e hó 2-án a görögkeleti templom ablakát fölfeszítették, létrával az ablakon bemásztak, a sekrestyét feltörték s az ottlevő készpénzt ellopták. Az odavaló esendőrség kiderítette, hogy a templomot Kolgya Györgye, Trajla Száva és Toca Száva törte föl, akik egytől-egyig a község éjjeli őrei. Előbb tagadtak, de aztán beismerő vallomást tettek. Mindhármat átadták a bíróságnak.

Öngyilkos házmasterpár. Budapesten a József-körút 50. sz. ház viczeházmastera és felesége márczius hó elsején virradóra nem jöttek ki a lakásukból. A házmaster kopogtatott náluk, de a kopogtatásra sem nyitottak ajtót. Erre kifeszítette az ajtót s ott találta Csapó József viczeházmastert és feleségét az ágyban fekvé eszméletlenül. A szobában fojtó széngáz terjengett, amely mindjárt megmagyarázta a dolgot. A házmaster rögtön rendőrt hívott és a mentőkért telefonált. A mentők konstatálták, hogy még van bennük némi élet s bevitték mind a kettőt a Rókusba. A rendőrség megállapította, hogy a házmasterpár a nyomoruság elől akart a halálba menekülni.

A kiállítás főkapuja. Az ezredévi kiállítás főkapuja az Andrássy-utal szemben állott s igen esinos építmény volt. Mivel azonban a helyére tervezik az ezredévi műemléket, a főkaput földig lerombolták. Nemsokára el fog tűnni az artézi kut fölött emelkedő lépcsőzetes építmény is, amelyet alkalmasint át fognak helyezni a budai hegyvidék legmagasabb pontjára, a svábhegyi Széchenyi-omorra. Ezt az épít-

ményt annak idején még Ybl Miklós, a nagy műépítő tervezte. A svábhegyi turista-egyesület elnöke, Mérő János királyi tanácsos már folyamodott a fővároshoz az áthelyezés iránt, mely alkalmasint az idei nyáron meg is fog történni.

Lázítás a tagosítás ellen. Solyomkő erdélyi községben az oláh lakosság rendkívül izgatott hangulatban van az elrendelt telektagosítás miatt. Corojanu, a népbolondító oláh agitátor, ugyanis arra törekedett, hogy a szegény néptől ügyvédi költségeket szedhessen be s ezért elhitette az oláhokkal, hogy a tagosításnál a „magyar urak“ elrabolják földjeiket, megfosztják vagyonuktól. Az oláhok persze vakon elhitték Corojanu beszédét, aki pedig csupán a perköltségekre való áhítózsája miatt izgatta a népet. A sólyomkőiek csakugyan megbízták, hogy felebbezzen a tagosítás ellen a kuriához s Corojanu csinált is olyan felebbezést, melyben az erdőségekről azt írja, hogy mezők, a szántóföldekről, hogy legelők. Az elmúlt szombaton pedig titkos gyűlést tartottak Solyomkőn s azt határozták, hogy nem riadnak vissza semmi eszköztől a tagosítás megakadályozása vegett. A községben az izgatottság olyan nagyfoku, hogy állandó esendőrőrsöt kellett kiküldeni az oláhok közé.

Innen-onnan. Letartóztatott szerkesztő. Szegeden Pintér Gyula szentesi szerkesztő letartóztatását a szegedi törvényszék elrendelte. Pintér mezőkövácházi jegyző korábban hivatali bűntetteket követett el. Pintér a szentesi új választáson elnök lett volna. — **Egy község pusztulása.** Veszprémben Vámos község nagy része leégett. Negyvenöt lakóház és sok melléképület, rengeteg takarmány pusztult el. A veszprémi tüzoltóság óriási erőfeszítés után lokalizálta a tüzet. A kár negyvenezer forint. — **Szökés a börtönből.** Neszvelde Károly a mezőkövesdi járásbíróház fogházának lakója volt, több rendbeli betörés következtében. A veszedelmes betörő most kitört, megszökött a fogházból. Elrendelték a körözését. — **A magyarság hódítása.** Eszék város jó példáját adja a magyarosodásnak, legutóbb a városi hatóság 20.000 frtot szavazott meg egy magyar népiskola építésére. Az iskola építését a legrövidebb idő alatt megkezdik. — **Egy napig felakasztva.** Medgyes-Egyházán két nap előtt felakasztotta magát Naesa Imre odavaló molnár. Csaknem egy napig lógott a mestergerendán, míg ráakadtak. A szerencsétlen embert zilált anyagi viszonyai kergették az öngyilkosságba.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu cégeknek, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világcégeknek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

LOCOMOBIL,

Clayton & Shuttleworth 1896. évi gyártmányu 8 lóerejű miúdszege egy néhány napig volt használatban jutányosan eladó.
Bővebbet

BÄCHER és MELICHÄR cégénél
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Hogyan és hol alkalmazzunk műtrágyát?

A műtrágyázásról mult számainkban általánosságban mondtak után ki kell emelnünk, hogy a műtrágyák alkalmazása mindig kellő körültekintést igényel, mert csak úgy hübele-balázs módjára műtrágyákat venni s azokat terv és cél nélkül alkalmazni, kétszeresen káros. Káros először a gazdára, kinek a tervszerűtlen műtrágyázásból ritkán van haszna, káros másodsor az egész ügyre nézve, melyet a sikertelen műtrágyázási kísérletek által előbbre vinni nem lehet.

Szükséges tehát, hogy a midőn elhatározzuk magunkat a műtrágyák alkalmazására, tegyük azt vagy közvetlen szemünk előtti példa alapján, vagy a szaklapok oly leírásai nyomán, melyek teljesen vagy legalább nagy részben saját irányainkra vonatkoznak, vagy pedig forduljunk a szaklapok bármelyikéhez azon kérdéssel, milyen és minő műtrágyát, mily módon alkalmazhatunk az egyes növények alá a különféle talajnemekre.

Körültekintéssel használva a műtrágyákat, ritkán maradhat el a várt kedvező eredmény.

A műtrágya minősége, mennyisége és alkalmazásának módjától és attól, milyen vetés alá, mily talajban és mikor lett a műtrágya alkalmazva, igen sok függ.

Ha ezen körülmények nem vétetnek oly módon figyelembe, miként azt az eddigi műtrágyázási kísérletek alapján szerzett utmutató tapasztalatok kívánják, ne várjunk feltétlenül eredményt a műtrágyázástól — de ellenben, ha okszerűen és jó minőségű műtrágyát alkalmazunk, az eredmény 100 esetben 90-szer kedvező lesz.

Műtrágyát első sorban ott kell alkalmazni, a hol az évi esapadék (esőzés) elég nagymérvű s a hol kevés az istállótrágya.

Leginkább a növényi három fő tápláló anyagokat tartalmazó műtrágyákat, minők a *szuperfoszfát* (foszfor nevű növényi táplálékot tartalmaz), *csilláslétrum* (légeny nevű növényi táplálékot tartalmaz) és *káli* (kálium nevű növényi táplálékot tartalmaz) műtrágyát szokták alkalmazni és ezeknek alkalmazását illetőleg jóformán minden talaj s minden növényt illetőleg vannak megbízható kísérletek, melyeket ha a gazdák figyelmesen elolvasnak, kevés költséggel, olcsó pénzzel a jelenlegi mezőgazdasági viszonyok között jövedelmük fokozására alkalmas eszközök nyernek, különösen ma, midőn a műtrágyák ára rendkívül csekély a csak rövid idő előtti magas árakhoz képest.

Előfordult már gyakran, hogy egyik-másik gazda hozzám fordult, elpanaszolván, hogy hát ő is használt ilyen vagy ilyen műtrágyát, ennyit meg ennyit holdanként, buza vagy rozs alá és nem látta hatását, nem látott utána terméstöbbletet sem szalmában, sem pedig szemben. Kikérdezvén tőviről-hegyire egy alkalommal az egész dolgot s megtudtam, hogy az illető Thomassalakot (szintén egy fajta a foszfortrágyáknak) használt meszes földben tavaszkor árpa

alá, miből könnyen megmagyarázhattam, hogy a Thomassalak után nem lehetett szembeötlő termés-többlete mert a Thomassalak nem meszes talajra való és leginkább ősszel hintendő el, ha már a tavaszinál akarunk tőle hasznot látni. A Thomassalak ugyanis a földben nehezebben oldódik, mint a szuperfoszfátmütrágya.

Máskor meg az őszi buzára tavasszal csilislétromot hintettek; persze a buza termésében nem látszott gyarapodás, mert nem a légeny nevű tápanyagra volt ott szükség, (melyet e mütrágyaféleség tartalmaz), hanem foszforra, melyet őszkor kellett volna a búzáknak adni — akkor lett volna termés többlet is.

Sokszor meg az időjárás az oka, hogy a különben jó minőségű mütrágya hatása elmarad, de ilyen esetben ki lesz az pótolva rendszerint a második évben. A többi tudnivalót majd a jövő alkalommal mondom el.

Hreblay Emil.

A háziállatok vedlése.

Háziállataink tudvalevőleg ősszel és tavasszal kihullatják szőrüket s mást kapnak helyette, a mit vedlésnek szoktunk nevezni. Rendszerint a legtöbb gazda nem igen törődik ezzel a dologgal s oly csekélységnek tartja, a melylyel gondolni sem érdemes. Pedig hát a dolog nem úgy van egészen, mert különösen a tavaszi vedlés alatt, a mikor az állatok sűrű téli szőrözetüket hullatni kezdik, nagyon érzékenyek az időjárás változásai iránt, fázékonyak, bágyadtak, miért is ebben az időben nemcsak érdemes az állatokkal jobban törődni mint egyébkor, hanem kiváló gondot kell fordítani ápolásukra, különösen pedig a fiatal, még ki nem fejlődött állatokat kell ilyenkor jól gondozni.

Az állatok ilyenkor nemcsak a meleg istállót kívánják meg, hanem az erőt adó jó takarmányt is mely a testnek a kellő meleget megadja; az új szőr fejlődése sok fehérjenemű anyagot igényel, miért is könnyen emészthető, fehérjedus takarmányt (pl. jóféle szénát) adjunk nekik, a mit különösen a növendék állatoktól ne sajnáljunk. Ezenfelül a kefért, vakarót használjuk szorgalmasan, azaz tisztogassuk az állatokat annak rendje-módja szerint, a mit különben egyébkor is ajánlatos megtenni. Azt meg talán megemlíteni is felesleges, hogy vedlés alkalmával az állatokat a meghűléstől óvni kell. Ha ezeket a szabályokat megtartjuk, akkor állataink baj nélkül fogznak a vedlésen keresztül esni, míg ellenkező esetben állatainknak mindenféle baja támadhat, melyeknek okát azután minden egyében keressük, csak abban nem, a miben kellene, t. i. a vedlés alkalmával elkövetett mulasztásokban.

Ha a vedlés az előbbieken tanácsolt gondozás mellett sem megy végbe rendszeren, akkor az állat egészsége egyébként sem rendes; a baj ez esetben többnyire valamely bőrbetegségben rejlik, a mely esetleg emésztési zavarokból keletkezik. Az ilyen állatnak kevesebb és könnyebb takarmányt kell adnunk, mely közé némelyek kevés sót és kánt szoktak keverni; abraktakarmány gyanánt pedig árpadarát vagy hasonló könnyű tápanyagokat (korpát, olajpogácsát) szoktak adni.

Abban az esetben, ha az állatok tápdus takarmányt kapnak s jó meleg istállóban tartatnak, az esetben a vedlés néhány héttel előbb kezdődik, s

mire a tavaszi munka beáll, rendszeren már be is végződik, a mi igen fontos körülmény, mert ha a vedlés a tavaszi munkák folyama alatt áll be, igen nehéz az állatokat a meghűléstől megóvni, a miből azután könnyen komoly betegségek származhatnak.

A költetés aranyszabályai.

A kik baromfitenyésztéssel foglalkoznak, azoknak ajánljuk figyelmükbe az alábbi szabályokat.

1. Csak két éves tojók tojásait költessük ki, mert csak ezekből lesznek erőteljes életre való állatok. Az egy évesek után csak szükségéből költessünk.

2. Csak legfeljebb 10 napos tojásokat költessünk ki, mert bár a tojás 30 napig is megtartja csiraképeségét, mégis ha sikeresen akarunk költetni, akkor ilyen tojásokat ültessünk el, mert az öregebb tojások kikelése kérdéses.

3. Se felette nagy, se kicsiny tojásokat ne ültessünk meg. Mert a felette nagyok rendszeren kétszékűek és azért nem kelnek ki, mivel mindkét székben életrekelvén a csira, az erősebb a gyengébbet agyonszorítja, ez pedig elhalván, rothadó bűzével a másik élő csirát megfullasztja. A felette kicsiny tojásokat pedig azért ne költessük ki, mert azokból rendszeren kis állatok fejlődnek. Már érte a fajtajához képest kicsiny tojásokat, mert pl. a Cochintyuknak aránylag kicsiny a tojása, mégis hatalmas állat fejlődik ki belőle.

4. Repedezett vagy rücskös, bibiresókos tojásokat ne költessünk ki, mivel a repedezett tojás csak a mesterséges költő gépben kel ki, a rücskös, bibiresókos tojás pedig, mivel abban a levegő nem igen cirkulálhat és a benne fejlődött csirke a bibiresókok folytán nehezen bírja magát a tojásból kivágni.

5. Csak tiszta szalmafészkekbe rakjuk a kiköltendő tojásokat, hogy a férgek ne bántsák a kotlót és páratlan számban, hogy jobban összeálljanak, és pedig a tyúk és tojásokhoz arányitva legfeljebb 14 drbot, mert ha többet teszünk alá, nem mind melegíti meg és nagyobb a tojásvesztésünk.

6. Csak olyan kotlót ültessünk meg a tojásokra, mely már egészen elkotlott, azaz, hogy a melléből a tollakat elhullatta vagy kitépte, mely a fészket hiven őrzi és mely az ember közeledtekor a fészken élénken virtog. Mert vannak kotlók, melyek ülnek is a fészken, de ez sok esetben nem az igazi kotlás, csak a tojás utáni elpihenés.

7. A tyukot csendes és félhomályos helyen ültessük meg, a hol zavarva ne legyen. A napnak bizonyos órájában vegyük le a fészekről és etessük és itassuk meg és engedjünk neki annyi időt, hogy magát kiüríthesse és homokban vagy földben meghempereghessék s magát kinyújtózkodhassa, azután tegyük vissza a fészke. Ne órára bizzuk, hogy akkor hagyja el a fészket, mikor akarja, mert sokszor két nap is elmúlik, hogy fészkeről le nem száll.

8. Kikeléskor nem szabad a csibét erőszakosan a tojásból kifejteni, mert ha a csibén csak a legkisebb vérzés áll be, az menthetlenül elpusztul, kivált ha még a tojásanyagot köldökön fel nem szivta. Hanem várni kell, míg a csibe maga-magától magát a tojásból ki nem vágja. A melyik csak nagynehezen kel ki, az úgy sem életrevaló.

9. A csibéknek életük első huszonnégy vagy harminczhat órájában ne adjunk enni, mert ekkor még táplálja őket a tojásból a köldökön felszivott anyag és ennek a megemésztésével vannak elfoglalva.

Penészes bor javítása. A penészes bor javításának egyik főtenyezője az, hogy az ily bort lehetőleg szellőztessük, minek következtében a penészszagot a levegő mintegy magával viszi. E célra egy hordót penészes borral $\frac{2}{3}$ -ára megtöltünk s apró lyukakkal ellátott esövet eresztünk belé, melyet fejtőgéppel kötünk össze; a fejtőgép gyors forgatása által a levegő a esövön keresztül a borból apró buborékokban illan el s magával ragadja a bor penészszagát. A szellőztetett bort azután összekeverjük faszénporral, kiszitálván belőle a finomabb részeket, 1 hltr. borra 1 kl. széntörmelékot veszünk s 24 óra elteltével a szénnel kevert bort átszűrjük (szűrőgép híjával, sűrű vászomból készített turós zacskót használhatunk) s kénezett hordóba átfajtjuk; 3—4 hó múlva a bor penészes szagát elveszti.

A burgonya jóságának megvizsgálása. Vajjon a burgonya elég keményítőtartalmu, tehát elég tápláló-e, azt olyformán vizsgáljuk meg, hogy egy gumót szétvágunk s a két felet jól egymáshoz dörzsöljük; ha a burgonya jó minőségű, akkor a két rész összetapad s szélein esékély hab látható; ha víz szivárog ki a hab helyett, vagy a két rész nem tapad össze, akkor a burgonya nem jó. Ezenkívül a jó burgonya husa fehér vagy sárgás-fehér; a sárga husu burgonyáról sokan azt tartják, hogy nem jól föl, ennek az állításnak azonban ellentmond az a tapasztalat, hogy vannak egészen sárga husu burgonyafajták, a melyek teljesen jól fölnek.

Leellett tehének poklájának elhajtására, ha az idejében magától el nem menne, a következő egyszerű szert használhatjuk: Egy nagy, vagy pedig két kisebb vereshagymát egy tányérban apróra megzuzunk s azután egy kendőn át kisajtoljuk a levét. Ezt a levét egy hosszunyaku üvegbe öntjük, ráöntünk $\frac{1}{2}$ liter jó erős rozspálinkát, s az egészet jól össze-rázva beadjuk a tehének. Ha a pokla három nap alatt nem menne el, a mi azonban igen ritka eset, a beadást ismételni kell.

Rossz szokás némely tehénnél, hogy fejés közben vizelni kezd s ezzel a tejet bemoeskitja. Ahol ez a baj elő szokott fordulni, ott ennek rendesen a rossz fejés az oka, mely fájdalmat okoz az állatnak, a mit onnét is láthatunk, hogy különben is nyugtalan és a farkát esóválni szokta. A leszoktatás tehát egyszerű: csendes, nyugodt kézzel kell fejni, a csecsbimbókat csak gyengén nyomván és huzván és pár hét alatt megszűnik a rossz szokás.

MULATTATÓ.

Csaplárosné vigyázzon...

Csaplárosné ne nézzen a szemembe, —
Istenesce, megzavar az eszembe.
Nem vagyok én pincézétől se részeg —
Megihatnám a Tiszát is,
Ha bor lenne, a saráig,
Ha szemébe nem nézek.

Csaplárosné, a tüzeire vigyázzon,
Hogy a lángja én felém ne szikrázzon:
Mert a szívem puskaporral van töltve,
Ha felrobban, égbe leszünk,
Mind a ketten odaveszünk,
Sohse jövünk a földre...

Petrus Jenő.

NÉPDALOK.

Irta: Szini Péter.

I.

Hideg eső hull a rétre, —
Megemlegetsz engem még te!
Majd, ha messze-messze járok,
Utánom jő sohajlásod.

Eszedbe jut még tenéked,
Barna kis lány, hütlenséged.
Behoritja szíved a gyász,
Sírész, hogy engem többé nem látsz.

Nem kérem, hogy sujtson átok,
Igaz szívből megbocsátok.
Begyógyul a seb szíveden:
Begyógyítja uj szerelem.

II.

Halorány hold ezüstös fényt hinteged,
Barna kis lány csalogatja szívedet.
Hitegeti, csalogatja... hiába!
Nem leszok én szeretője, babája!

Álnok szívé minden barna kis leány!
Szerettem én egyszer egyet igazán,
S mikor szíved epesztette a bánat,
Oda hagyott, mást keresett magának.

Eszményem.

Kereslek örökké, kereslek untalan,
Szegény szívemnek csak ez az egy vágya van.
Ez éltet egy napról a másra csendesen,
A földi kinokat ezért le nem teszem.

Kereslek örökké, kereslek szüntelen,
A fájdalmat, nyomort csak ezért viselem.
Csak azért hordozom a terhes élelet,
— Hogy nem találva föl — tovább keresslek.

Péterfi Tamás.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet célja és szervezete.

Hazánk szőlőhegyeit elpusztította a filloxera!

Szőlőink megsemmisülésével elveszett egy mérhetetlen nagy nemzeti vagyon. Szőlőtermelő népünk elszegényedett s igen nagy részük a koldusbottól menekülendő, Amerikába és Szlavóniába vándorolt.

Társadalmunk a szőlők pusztulása után agóniába esett, sem bátorsága, sem pénze nem volt, de még ut és mód sem volt arra, hogy új szőlőket miként ültessen, a kipusztultakat miként reconstruálja, a kezdeményezést az államtól várta, sőt még ma is ott állunk, hogy szőlőtermelőink nagy része mindent az államhatalomtól vár, pénzt, talajt, szakértelmet;

Az állam az elpusztult szőlők reconstruálása s új szőlők telepítése tekintetében megtesz ugyan minden tőle telhetőt, azonban e tekintetben a legnagyobb feladat nem az államra, hanem a társadalomra hárul. Az állam adhat segélyt, adhat olesó kölcsönt a szőlőtelepítőnek, de nem adhat kész s kellő szakértelemmel betelepített szőlőt; ezt megtenni a társadalom feladata. Ezen társadalmi feladat keresztülvitelét vállalta magára az országos szőlőtelepítő szövetkezet.

Mert ugyan mit ér a segélyvel, mit ér az olesó kölcsönrel a közép- és kisszőlőtermelő, ha nincs megfelelő szőlőtalaja s ha nem bír szakértelemmel az új szőlőculturában. Megfelelő talajba szakértelem nélkül ültetett és kezelt szőlők csak a nemzeti vagyon további pusztulását mozdítják elő.

„Kész szőlőt a termelő kezébe!” ez jelszava az országos szőlőtelepítő szövetkezetnek!

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet az egész országra kiterjeszti tevékenységét és az elpusztult szőlők reconstruálása, új szőlők telepítése, a kor színvonalán álló egészséges munkairány követése, a hazai esemege-szőlő és borkészleteknek külföldön biztos és állandó piacok szerzése stb. által vissza akarja hódítani veszendőbe ment nemzeti nagy kincsünket a „szőlőt” és ezzel biztosítani akarja szőlőművelő népünk vagyonosodását s ezeknek nyújtand biztos alapot a tisztességes megélhetésre.

A szövetkezet működését egyenlő arányban terjeszti ki úgy a kötött, mint a homoktalajon levő szőlőculturára.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet feladatainak megvalósítása céljából azon tagjai számára, akiknek sem szőlőtalajuk, sem pénzük, sem szakértelmük nincs, — szőlőterületeket vásárol, azokat beülteti — parcellázza s nekik ezeket a vételárnak 10—15 év alatt kisebb részletekben leendő törlesztése mellett tulajdonukba boesátja; azon tagjainak, kiknek talajuk van, de pénzük és szakértelmük nincs, talaját beülteti, őket szakképzett kezelők által az új culturába bevezeti s a beültetésért járó munkadíjat hosszabb lejáratu kölcsön formájában szedi be tőlük, hogy kiki szőlőtermése egy töredékéből könnyedén törleszthesse tartozását; végül azon tagjai részére, akiknél csak a szakértelem és jártasság hiányzik, a szövetkezeti telepeken munkásokat és szőlőkezelőket képez.

Nagy, sőt kiváló sulyt fektet a szövetkezet a homoki szőlőculturára s minden erejével azon lesz, hogy a homoki szőlők telepítését még az által is előmozdítsa, hogy igyekezni fog megnyerni a saját jótállása mellett pénzintézeteket arra, hogy az állam által garantírozott 25 milliós kölcsönhöz hasonló feltételek mellett homoki szőlőkre is engedélyezzenek törlesztéses kölcsönöket. Ilyen kedvezményre a homoki szőlők jövedelmezőségüknel fogva méltán igényt tarthatnak!

A szövetkezet ezen nagy feladatai mellett tagjai egyéb szőlészeti szükségleteit is ellátandja, nevezetesen, európai és amerikai szőlővesszőket és ojtványokat tömegesen termel s azokat tagjainak jutányosan boesátja rendelkezésére, valamint a tagok vesszőkészletei eladását közvetíti.

Allamilag segélyezett anya- és minta-szőlőtelepeket létesít, karónyerés céljaira akáczosokat ültet és kosárfűzet termel; — tagjainak körében a szakértelmet igen olesó szaklap kiadása által is terjeszti; — a szőlészeti mellékterményeket feldolgozza s a jobban nem értékesíthető borokból cognacot gyárt.

Szőlészetiünk felvirágoztatására azonban mindez nem elég, mert mit ér a legszebb szőlő, mit ér a legjobb bor, ha nincs reá vevő! A szövetkezet működésének egyik főcsoportja leendő a szőlőtermények jó áron való s biztos értékesítésének keresztülvitele. — Ezen cél elérésére a szövetkezet tagjai bor és esemege-szőlő készleteinek eladását közvetíti, külföldi piacokat keres fel és nyer meg, külföldi kereskedőket hív be, hogy tagjai szőlőjét és borait lehető jó áron eladhassa. Sőt ennél sem áll meg, hanem ha nagyobb bormennyiségek állanak majd rendelkezésre, a monarchia, esetleg a külföld nagyobb városaiban mintapincéket és kiméréseket állít fel, továbbá szőlő és borkiállításokat és auctiókat rendez.

Mindezek oly nagy horderejű feladatok, melyeknek cél tudatos megvalósítása nélkül szőlőink helyreállítva, szőlőtermelő népünk a koldusbottól megmentve s szőlő és borkereskedelmünk felvirágoztatva nem lesz s nem lehet soha.

Az országos szőlőtelepítő szövetkezet székhelye Budapest.

A működéséhez szükséges tőke 100 korona névértékű üzletrészek kiboesátása által képeztetik. Az üzletrészek havi 10 koronás részletekben is fizethetők. A szervezési költségek fedezésére minden üzletrész után a jegyzés alkalmával 2 korona beiratási díj fizetendő.

A szövetkezet ügyeit Budapesten az igazgatóság vezeti a felügyelő-bizottság ellenőrzése mellett.

A vidéki ügyvitel és a tagokkal való érintkezés sikeres keresztülvitele céljából az igazgatóság minden községben, hol szőlőtermeléssel foglalkoznak, bizalmi férfiakat, „**ügyvivőket**” nevez ki, a kiknek feladata:

1. Eladásra és betelepítésre ajánlott szőlőterületeket nyilvántartani s a szövetkezettel közölni.
2. A szövetkezet által beültetett s eladásra kerülő szőlők vételére ajánlkozó vevőkkel tárgyalni.
3. A működése helyén levő bor, szőlő, ojtvány, szőlő stb. készletet, illetve szükségletet tudakolni, a szövetkezetnek bejelenteni, bormintákat beszerezni s küldeni.
4. A szövetkezet által venni vagy eladni kívánt terményeket és anyagokat tudakolni s a vételt vagy eladást közvetíteni.

5. Végül mindezekről könyvet vezetni.

Az ügyvivőket működésükért az igazgatóság által meghatározandó jutalék illeti.

A szövetkezet tagja lehet bárki, nemkülömben alapok és egyletek, mint jogi személyek és kiskorúak is az általuk aláírott belépési nyilatkozat alapján.

A szőlőtelepítést és a szőlészeti termények értékesítését ennyire felölelő intézmény biztos emeltyüje leendő szőlőtermelésünk és borászatunk felvirágzásának, s ha ezen ezélját a szövetkezet betölti, ami, hogy megtörténend, kétségtelen; ezzel együtt nem megvetendő pénzügyi eredményt is ér el azáltal, hogy az üzletrészek után tisztességes, sőt jelentékeny osztalékot fog tagjainak juttatni.

Az üzletrészek törlesztésére szolgáló összegek egyelőre a **Pesti Magyar Kereskedelmi Bank terézvárosi fiókjához** — Budapest, VI., Andrásy-ut 21. szám alatt — küldendők.

Értesítést az **Országos szőlőtelepítő szövetkezet szervező-bizottsága** (Budapest, VI., Nagymező-utca 12. sz. a.) ad.

Budapesten, 1897. évi február hó 20-án.

Igazgatósági rendes tagok:

Földváry László es. és kir. kamarás nagybirtokos.	Nagy György kir. tanácsos, nagybirtokos.	Dr. Horváth Jenő ügyvéd, szőlőtelep tulajdonos.	Maurer János a Szőlészeti és Borászati Lapok szerkesztője, szőlőtelep tulajdonos.
Luppa Péter orsz. gy. képviselő, nagybirtokos.	ifj. Horváth Mihály nagybirtokos.	Vasadi Balogh Lajos a „Magyar Földműves” szerk.	

Igazgatósági póttagok:

Moóri Könyg Károly nagybirtokos, P.-Zámor.	Olgyai Molnár Pál földbirtokos, Czepléd.	Balogh Gyula k. jegyző, Tabajd.
Németh József birtokos, Budapest.	Bajor József szőlőtelep tulajdonos, Rác-Almás.	

Felügyelő-bizottsági rendes tagok:

Papp Károly budapesti református lelkész.	Lengyel Antal takarékpénztári-igazgató, Szolnok	Deák Tamás a fővárosi szőlőtelep intézője.
--	--	---

Felügyelő-bizottsági póttagok:

Hannibál József ügyvéd, Budapest.	Molnár Lajos szőlőtelep-igazgató, Gyorok.	Medvés Mihály földbirtokos, Békás-Megyer.
--------------------------------------	--	--

Piros Benő szőlőbirtokos, Czepléd.	ifj. Schatz Róbert orvosnövendék, Budapest.	Ulrich János szőlőtulajdonos, Bács-Almás.	Czermann Pál borkereskedő, Budafok.
Borhy János birtokos, P.-Szent-Mihály.	Vékony Antal birtokos, Vadkert-Tázlár.	Horváth Sándor miniszteri számtiszt, Budapest.	Végh Sándor kereskedő, Czepléd.
Gergelyi Jakab isk. igazg. szőlőbirtokos Bpest.	Marosy Péter földműves, Tabajd.	Linzbauer József gazdatiszt, Tárnok.	Unghváry László kertész, Czepléd.
Striho Gyula orsz. gyűl. gyorsíró, Budapest.	Holdampf István magánzó, Szent-Endre.	Bozansits Alajos szőlőbirtokos, Diósd.	Czuczín Ignác kertész, B.-Szent-Tamás.
Lauturner Ignác k. jegyző, Tárnok.	Szentpétery Sándor birtokos, Tázlár.	Banai Benő v. főpénztáros, szőlőtulajdonos.	Piros Lajos szőlőtulajdonos, Czepléd.
	Rudda Károly kereskedő, Czepléd.	Papp Sándor vendéglős, Czepléd.	

Konstantin görög trónörökös.

I. György görög király.

A paniti.

— Ez csakugyan góbéság. —

Irta: Péterfi Tamás.

Annyi igaz, hogy ezimét olvassák az én székely góbéságaimnak, s már előre nevetnek rajta. De most az egyszer ne tessék előre nevetni, mert amióta megkerültek „kakasdi szőlőkarók“, én lemondottam a nevetető históriákról. A kaczagó történetek helyett komoly esetet írok le úgy, amint azt nekem szomorúan, busan elpanaszolta egy öreg barátom.

A vásárhelyi öregebb tiszteletes urnak nagyon apadt a bora a pinczéből, ha ivott, ha nem ivott! Kopogtatta a hordó oldalát, rázta a saját fejét, de csak nem birt rájönni a dolog nyitjára. Hiszen rajta kívül senkisésem járt a borral . . . ! Nekem is elpanaszolta szomorú állapotát egy alkalommal, mikor a szomorúság tanujelét — magát az öreg bort szintén elélem állította a cserépkancsóval. Igen jó íható szőlőnedvnek bizonyult, melyért kár, hogy apadási bajban szenved a hordója. De minden részvétem daczára ott maradtam — tovább a rendesnél.

Ketteeskén beszélgettünk, iddogáltunk, hosszú ideig. Ketteeskén mentünk le a pinczébe újra tölteni a kancsót. A pap a csappal működött, én a gyertyát fogtam.

Amint a gyertyát tartom, valami nesz ütötte meg a fületem, de nem szólottam semmit. Feljöttünk a pinczéből, a gyertyát átadva a tiszteletes urnak, mondok: egy perczre hátra maradok, de megkapom az ajtót a holdvilágnál. A pap bement. Én meghuztam magam az ajtófélfá mellett. Vártam esendesen, nesz nélkül, de hogy mit vártam? azt hiába kérdenék . . .

Nem tudnám megmodani.

Amint állok, várok, újra hallom a neszt . . .

Óvatosan rakosgatta lábait elébb-elébb valaki a pinczelejárát felé. Lélekzetemet visszatartva összehuzódtam, míg elhaladt előttem az éjjeli járó, de nem egyedül, ketten voltak.

— Te Ágnes, melyik fazékat hozod? — sugja az egyik.

— A korondi kupást. Elég lesz az holnapra. — felel halkán a másik, s úgy vonultak le a pinczébe, mint valami árnyak. Még várok egy keveset. Visszajönek. A pincze ajtajában hagyott kulcsesal bezárják, s mellettem hátra vonulnak a konyha felé.

— Te Están, most te dugd el, mert holnap Rózsai nénédnél leszünk östve.

— De hová?

— A esürbe a felező seprü alá.

— Minden belehull.

— Várj odaadom az anyám vásárba járó tarisznyáját, azt a zöldpiros csikost. Takard be.

Több szavát már nem hallottam, de ennyi éppen elég volt arra, hogy az öregebb tiszteletes ur hordóját meggyógyítsam az apadási betegségeitől.

Visszatérve nem akartam megzavarni a házi ur kedélyét. Hallgattam és esendesen iddogáltunk tovább, de hogy hány óráig? most sem tudom . . .

Másnap délelőtt tíz órakor beállítottam a tiszteletes urhoz „jó reggelt“ kívánni. Csak úgy besompolyogtam az udvarra, hogy észre se vegyenek s hátra lépdelve az udvaron, elébb megpillantottam, hogy meg van-e a korondi fazék? Minden rendben vala. Ezt már szerettem.

— Jó reggelt édes tiszteletes barátom — köszöntök be.

— Jó reggelt! Isten hozott!

— Nem álmodtál valamit? mert igen örvendetes hírrel jövök.

— Nem álmodtam, de annál inkább örvendek. Ágneska! Ágneska! — kiáltott ki a cselédnek.

— Paranesol enstálom!

— Szólítsd be Estánt is.

— Itt vagyok enstálom! — s belépett a szolgál szintén a paranesot meghallgatni.

— Ágneska leányom, reggelre jó hirt hoztak, hát egy kis kenyeret piríts, tudod ropogósra, aztán abból a jó zsirból bekened, meg egy kis sót reá! Te tudod hogy kell!?

— Értem enstálom.

— Megállj Ágneska leányom, ne siess ugy még mondok valamit.

— Te barátom! — sugja felém a pap, — ilyen jó eselédnek ninesenek a városban! Hiszed?

— Lehet, de kérek ne fáraszd magad. Nem olyan nagy az én örömhírem. Csak annyi, hogy kitaláltam a boros hordód bajját!

— Ugye a hordó a hibás? Tudtam én, mert a cselédjeim hozzá nem nyulnak semmihez. Te — sugja ismét a fülembe a tiszteletes ur. — ezek első gazda gyermekei a falujokban. Mindig neheztelek, ha rosszul vélekednek rólok.

Mind a kettő paniti . . .!

— Están! Están!

Están csak ugy hegyezte a füleit

— Szaladj a pinczébe. Hozz fel abból a régi szilvóriumból, amit Udvarhelyszékről küldöttek. Ágneska, te is szaladhatsz, csak csináld a mit mondtam. No, meglátom, milyen ügyesek vagytok. A két eseléd elszaladt.

— Olyan eselédjeim vannak, hogy nem kell változtassak a mig élek. Igen, hát hol hibás a boros hordó?

— Ott hibás a boros hordód édes tiszteletes barátom, mikor rajtad kívül másnak is enged a csapján . . .!

— Ki lenne az a más? Bejárók? Szomszéd eselédnek . . .?

— A te két panitid!

— Az nem lehet. Még gondolni is is ilyet?! Ismerem apjukat, anyjukat! De ki bizonyítsa azt be?!

— Majd velek bevallatom! — törtem ki az én barátom tulbuzgó védelme ellen. Adj egy játszó kártyát. Majd megvetem rajta!

— Bolond beszéd!

— Az az én dolgom. Add elő!

Mire jól összezavartam a kártyát, a két eseléd beérkezett a szobába.

— Megálljatek egy percze! — szólítám meg. — most ki kell derülni a borapadásnak. A két eseléd a rossznak legkisebb sejtelve nélkül megállott bámulni a hordó bajait kiderítő tárgyalást.

— Emelj tiszteletes barátom a hordó helyett. Lássuk a hordó lopja a bort?

A pap emelt. A kártyákat szétraktam, s nagy tudományos képet formálva kifundáltam, hogy a kártya nem mondja, hogy a hordó lopná a bort!

Pedig a kártya mindig igazat mond. Ezt a cselédek is bizonyíták. Ekkor a szolgálhoz fordultam.

— Emelj Están!

— Elébb Ágneska emeljen, szabódék a legény, mert ő a nőszemély.

— Emelj Ágneska! nekem mindegy.

— Jaj én nem emelek enstálom, mert én nem jártam a hordónál soha sem. Hanem Están volt borforgatni. Ő emeljen.

— Jól van no! — szólt a legény. De nem éppen félelem nélkül emelte meg az igazmondó kártyát.

— Te már zavaros vagy. Kóstoltad meg! — szólok a kártyát kirakva.

— Mikor a bort forgattuk! — mentegeté a tiszteletes ur. De máskor az én cselédeim, ha mind aranyrá változna, még akkor sem nyulna semmihez!

— Nem bizony enstálom! — bizonyíták.

— Emelj Ágneska!

A szolgáló emelt, de a kezei reszkettek, ugy éreztem.

— Itt már nagyobb a zavar! — kezdém jövendölésemet a kiterített kártyákra nézve. Te Ágneska fiam többször jártál a boros hordóhoz.

— Én sohasem enstálom!

A kártya azt mondja. Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolez! — számláltam az igazat beszélő lapokat rendre, — még azt is mutatja, hogy másodmagaddal jársz le a boros hordóhoz.

— Törjék le a kezem ha igaz enstálom! Hiszen ha kell nekem, akkor kérek hazulról, mert van elég! Nem szorultam a lopásra.

— Barátom engedj meg, fejezzük be a dolgot! A kártyád bolondot beszél! — tört ki erélyesen a pap.

— Bolond! vagy nem bolond! én elmondom a mit látok. Azt mutassa egy, kettő, három, hogy a tegnap östve hoztak utoljára! négy, öt, hat, hét, nyolez! egy korondi fazékba lett kiengedve. De a többit is elmondom.

A leány és legény esküdöztek, fogadkoztak mindenre a mi szent, a tiszteletes barátom türelme ugy megfogyott, az ártatlanok védelme miatt, én irántam, hogy vártam: no most . . . no most rug ki, A mit szavakban már kifejezett többször.

— A kártya azt mondja! — kiálték keményen. — hogy a bor még most is a korondi fazékban van, de el van dugva a esürbe! Egy, kettő, három! betakarva egy zöld-piros esikos paniti tarisznyával! — négy, öt, hat, hét nyolez itt van! a felező seprű alatt! No ha a kártyának nines igaza, akkor rugj ki édes tiszteletes barátom!

De most gyerünk a esürbe!!

Mikor aztán mindent megkaptunk: felező seprűt zöld esikos tarisznyát, korondi fazekat és bort, — akkor az én tiszteletes barátom elkezdte hivni a legtávolabbi szenteket segítségül, hogy arról a dologról öt felvilágosítsák.

— Ne hivd azokat, mert igen messze vannak!

— mondok neki, hanem jér be a szobába. a kártya mindent de mindent meg mond.

— Están! fogd azt a fazék bort. Ágneska! — vedd azt a paniti tarisznyát. No induljunk be. Ne

kam szakadna meg, de jó volna! — de nem szólottak. Mikor beérkeztünk az asztal mellé: leraktam a büntárgyakat az asztalra, s hozzáfogtam a munkához.

Kréta görögök büntetése.

busulj! — biztatám a szomorú menet alatt a papot, — a kártya mindent elmond szóról-szóra, csak érteni kell az olvasását.

A két eseléd nagyot sóhajtott előttünk, s azt hiszem gondoltak is valamit — ha például a nya-

— Emelj Ágneska leányom!

— Jaj! jaj! nem emelek enstálom! Száradjon el minden körmöm, ha többet emelek.

— De emelj, mert a kártya ugyanis elmond mindent!

— Inkább elmondom, de nem emelek!
 — Beszélj hát! beszélj leányom!
 — A múlt őszén a nagy kakaspulykát nem a róka vitte el. Én küldöttem haza.
 — Ugy, látod, a kártya ugyis megmondta volna.
 — Emelj Están!!
 — Nem én enstálom! Inkább akaszszanak fel a lábannál fogva, de még sem emelek!
 — Akkor emelek és beszélek én!
 — Jaj, csak a kártyát tegye le enstálom. Hogy forduljon meg a sirjába aki föltalálta.
 Inkább beszélék.
 — Az már más. Hát beszélj, ha akarsz, ha nem, én sokkal többet mondok.
 — A zsák buzát a tornáczból én vittem volt el enstálom a tavaszon, s abból vettem az új eszímám, meg az Agnes hajába pántlikát.
 — Ez is jól van. Emelj Agneska!!
 — Jaj! jaj! csak azt a kártyát vigyük ki a házból, mert félek tőle.
 — Ne félj! nem harap, csak emelj!
 — Jaj, enstálom, mindjárt kiráz a hideg tőle. Vigye ki mert mindent elmondok: a füstölt sonkát együtt lakomáztuk föl.

S került ott elé töltött liba, rucza, kappan, kalács, kupa boreczet, véka alma, szál kolbász, meg utoljára egy ezüst kanál is. Napok múlva elmondottam az én tiszteletes barátomnak a kártyatudományom mibenlétét. Ő emlékül a zöld-piros esikos tarisznyát tartotta meg, s azóta csak az a zsákja van a paniti . . .

Hanem nekem zajos napjaim következtek! A városnak minden kárvallottja szaladt hozzám könyörögve, rimánkodva, hogy *én értek hozzá, mint senki más a nagy világon, — hát inkább megfizeti, de vessem meg a kártyám!* S majdnem esztendeig kinozának, míg toll alá került ez a história.

Olvasóink köréből.

A pályaoörök helyzete. Lapunknak több olvasója hosszú levelet intézett hozzánk, melyben valóban megszívelendően esztelik a vasuti pályaoörök helyzetét. A pályaoiri állás, bármily egyszerűnek és szolgáinak tartassék is, tiszta eszű embert, szigorú kötelesség érzetet, pontosságot követel meg, mert hiszen a pályaoir éberségétől s kötelességének hivatásától függ sokszor száz és száz ember élete. E nagy felelőséggel járó munkakör mellett a pályaoörök bizony, nagyon mostoha fiú a vasutaknak. Fizetésük esekély, arra a esekély jövedelemre, amit a fűkaszálas után elérhetnek, legtöbb helyen a pályafelügyelők teszik rá kezüket; emellett kinn laknak, emberlakatlan vidékeken és sokszor hosszú időnkig emberekkel sem érintkezhetnek. Főpanaszuk az, hogy előléptetésük igen lassu, s a legtöbb pályaoir, mielőtt többeske fizetéshez jutna, előregül és szerény nyugdíjával kell beérnie. Ezenkívül sok nagycsaládu pályaoir olyan helyen kénytelen lakni, amelynek még közelében sincsen iskola s így gyermekeinek még az első iskoláztatást sem adhatja meg. Jogos ez a panasz nagyon. Gondja lehetne az intéző köröknek

legalább arra, hogy a gyermekekkel bíró pályaoirakat olyan helységeken vagy azok közelében helyezék el, ahol gyermekeiket iskolázthatják. E megszívelendő panaszlásnak készséggel adtunk helyt és óhajtjuk, vajha tudomásul vennék és méltányolnák azok is, kik az orvoslás módját kezükben bírják.

Képeinkhez.

Kréta. Nagyon zür-zavaros állapotok uralkodnak mostanában Kréta környékén, de magában Görögországban is. A krétai háboru kérdése zavarba hozta a vén Európa összes politikusait; a nagyhatalmak résen állanak mindnyájan — hja, a terjeszkedés vágya meg van minden ország népében. Lám a esepnyei Görögország idézte elő ezt a bonyadalmat azzal, hogy rá akarta tenni kezét a Kréta szigetére. Bezzeg ujongásba törtek ki erre a sziget görög lakói és mint mai képünk mutatja, tüntetést rendeztek Görögország mellett, ami természetes is, mert csak nem állhatnak a mohamedán zászló alá. Egyuttal azonban, ha már a krétai eseményekről esik szó, bemutatjuk I. Györgyöt, a daliás görög királyt, akinek bátorságára vall mindenestre az a föllépése, hogy a nagyhatalmak minden ellenkezése daczára elküldötte a görög hajórajt Kréta alá. Bemutatjuk továbbá Konstantin görög trónörökösét is, akinek az a törekvése, hogy Kréta teljhatalmu kormányzójává avassák Európa nagyhatalmasságai.

Számrejtvény.

Szoboszlai Gyula-tól.

- 1, 12, 4, 11. Külsországnak erőssége,
 9, 2, 3. Sokféle tárgynak a helye,
 15, 6, 9, 5, 9. Ez paranesol katonák közt,
 10, 8, 15, 12, 13. Ő meg az életünk fölött.
 1, 7, 8, 9. Míg ki nem forr ez a neve,
 1—15. Minden magyar ünnepelje!

Lapunk 8. számában közölt számrejtvényt utólag helyesen fejtették meg: [Ifj. Egelő Imre, Szoboszlai Gyula, Szendrői Imre, Thordafalvi Nemes Elluska, Benes Pál, Torday Gyula, Ester Gyula, Kiss Ferencz.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Halász Mihály urnak. A földmívelésügyi miniszterium szőlővessző-készlete már elfogyott s így már hiába folyamodnék ilyenek kiadásáért. A sima vesszők ára 8—10—12 forint között változik, az ojtványoké 80—100 frt között. A vásáresarnoki utmutatás most elfogyott, de intézkedünk, hogy ha nyomtatványok ismét lesznek, azokat Önnek is megküldjük. — **Ifj. Árpási János** urnak. A hitel-szövetkezetek mikénti létesítésére szolgáló nyomtatványok megszerezhetők Bernát István urnál (Budapest, Egyetem-utca 2), aki a *Szövetkezés* című folyóiratnak szerkesztője. A fogyasztási szövetkezetek megalakítására kitűnő vezér-fonalat irt losonci Szabó Endre *A fogyasztási szövetkezet* cím alatt; a füzet ára 60 kr., megrendelhető az Alkotmány könyvnyomdánál (Mária-utca 11. szám). A kölcsönös biztosító szövetkezetnek mindenki tagja lehet, a ki az intézetnél biztosít. — **Szebenyi József** urnak. A megalakított segély-egylet alapszabályai a hatóság útján a belügyminiszterhez terjesztendők fel. — **Bezzeg István** urnak. A rézgálicz árát, megtalálja a Magyar Mezőgazdák szövetkezetének lapunkban közölt hirdetései között.

A hirdetés szerint a szövetkezet 30 frtért szállítja a részgálic métermázsáját. — **Kulesár Géza** urnak. A lapot küldjük. — **Lados Balázs** urnak. Az orsz. magy. kölesönös bizt. szövetkezetnél minden gond nélkül biztosíthat, sőt nagyon ajánljuk, hogy ennél s ne valamely biztosító társaságnál biztosítson, mert a szövetkezet legalább felével olcsóbban vállalja el a biztosítást, mint bármely részvénytársaság, miután nem kénytelen a részvényeseknek busás osztalékot fizetni. A ki a szövetkezetnél biztosít, az egyszerűsmin tagjává válik a szövetkezetnek s minél nagyobb a tagok száma, annál olcsóbbá válik a biztosítás. A szövetkezet alaptőkéje különben 300 ezer forint, a mi a feltétlen biztosságot garantirozza. A törvény értelmében bármely biztosító intézettől át lehet menni a szövetkezethez, még az esetben is, ha a kötvény több évre szól s még nem járt le. Tessék csak egész bizalommal a szövetkezetnél biztosítani s ott hagyni a drága részvénytársaságokat. — **6752. sz. előfizető.** Ily korban már nem veszik fel a földműves-iskolába, tehát kár is volna lépéseket tenni a fölvetel miatt. — **Dezső István** urnak. Az 1894. évi XII. t.-cikk értelmében kötelesek mezőőrt tartani s azt fizetni is; ez ellen nincs semmi fellebezésnek helye. — **Faltik János** urnak. 1. A kéredezett b. társaság ezíme Budapest, VI. Andrassy-ut 6. sz., igazgatósága is ott van. 2. Az ügynöknek a biztosító fél nem tartozik ügynöki díjat fizetni, mert ezt a társaság fizeti neki. 3. Ily nemű szert nem ismerünk, s a rossz minőségű dohányt nem lehet jó minőségűvé varázsolni semmiféle szerrel. — **Károly János** urnak. A használt távirai huzalokat a kereskedelmi miniszterium gazdasági célokra kedvezményes áron adja ki, még pedig 100 kilogrammonként 5 és 4² milliméter vastag távirai huzal ára 9 ft; 3 mm. vastag huzal ára 10 ft. A huzalok kiszolgáltatásáért folyamodni kell a kereskedelmi miniszterhez. A folyamodványra 50 kros bélyeg kell és egy szintén 50 kros bélyeggel ellátott bizonyítvány, melyet a vidéki gazdasági egyesület vagy közgazdasági előadó állít ki, s melyben igazolják, hogy a távirai huzal gazdasági célokra szükséges. — **Győrmegyei előfizetők.** Mindég figyelemmel vagyunk előfizetőink kívánságaira s a lehetőség szerint készséggel eleget teszünk azoknak. Csakhogy sok kívánsággal kell ám számolnunk, amelyek egészen ellentétesek egymással. Egyik előfizetőnk több politikai részt kívánna, a másik több gazdaságit, a harmadik a képeket kedveli. Mi tehát igyekszünk az érdeklődést minden irányban kielégíteni. A hirdetést a lap bővítése kedvéért nem hagyhatjuk el, mert azt a sok kiadást, melyet a lap érdekében teszünk, a hirdetések díjából kell némi részben behoznunk. Az országgyűlési tudósításra nézve pedig megjegyezhetjük, hogy most is mindenről híven számot adunk, ami a képviselőházban történik. — **Dezső István** urnak. Ajánljuk Petőfy Sándornak a „Talpra magyar” című költeményét. Ennél jobb és szebb alkalmi költemény márczius 15-ikére nincs és nem is lesz talán többé. — **N. J.** urnak. A küldött verset sajnálatunkra nem közölhetjük: a próza talán jobban fog menni? A népbabonák s balhiedelmek tréfás feldolgozása jó gondolat, előbb azonban a munkát kellene olvasnunk, hogy megítélhessük, vajjon számot tarthat-e az a kiadásra. — **Kiss István** urnak. Cégeket elvből nem ajánljuk, de fölemlíthetjük, hogy Lechner budapesti Koronaherezeg-utezai órásnak jó órái vannak. — **Blau Ignác** urnak. Pénzügyi kir. tábla nincs sehó, mert a pénzügyigazgatóságok felett a pénzügyminiszter áll. — **Ifj. Marits József** urnak. A beküldött versek egyikében határozottan feleséllan a tehetség nyoma, habár formailag itt-ott szó is emelhető ellene. Ezt a verset legközelebb hozni fogjuk — buzdítás kedvéért. — **Többeknek.** A sorsjegy-tudakozódásokra lapunk jövő számában felelünk.

Kis lutri húzása.

	Február 27.				
Budapest	79	55	36	69	61
Trieszt	40	24	1	21	73
	Márczius 3.				
Nagy-Szeben	9	83	60	86	75

Budapesti piaci árak.

Budapest, márczius hó 6-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg. *tiszavidéki* 8.00 frttól 8.45 frtig, *pestvidéki* 7.95 frttól 8.40 frtig, *fehértmegyei* 7.95 frttól 8.40 frtig, *bácskai* 8.05 frttól 8.50 frtig, *bánási* 7.70 frttól 8.35 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.50 frttól 6.60 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 4.50 forinttól 4.75 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.50 frttól 6.00 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.90 frttól 6.35 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 3.82 frttól 3.85 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.70	13.30	12.90	12.40	11.90	11.40	10.80	9.20	6.50

Buzakorpa, finom 3.30—5.10, durva 3.60—4.90 frtzsákkal együtt.

Egyéb magvak: *vörös lóhere* 37—40 frt; *lucerna* 38—42 frt; *mák* 20—23 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.72—7.75 frt, *törpe* 7.50—8.00 frt, *tarka* 6.25—6.50 frt, *lencse* 8—15 frt, *borsó* 8.50—9.50 forint, *köles* 5.30—5.60 frt, *kenyermag* 6.75—7.25 frt, *repeze* 11.50—12.50 frt.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 270—310 frtig; *középmínőségűért* 220—260 frtig; *gyenge minőségűért* 140—180 frtig; *hízott magyar ökörért* mm.-ként élő súlyban 24—25 frtig, *hízott tarka ökörért* 23—23¹/₂ frtig. *Fejős tehén,* magyar fajta 70—100 frtig, tarka 90—140 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr. élő súlyért fizetnek minőség szerint 25—42 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hússúlyért fizetnek 40—52 krt.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 15.50—20.50 frt, *feljarított juh* 11—14 frt, *kiverő juh* 7.00—9.00 frt, *kecske* 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élő súlyban 4⁰/₁₀₀ és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 46¹/₂—47 frt., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 42—44 frt.

Baromfivásár. *Lúd* páronként 3.60—5.50 forintig *kacs* 1.80—2.80 frtig, *tyúk* 1.20—1.80 frtig *csirke* 80 kr.-tól 1.25 frtig, *kaplan* 1.30—2.60 frtig, *pulyka* 2.80—5.00 frtig.

Takarmányvásár. *Régi széna* 2.00—2.60 frt, *muhar* 2—2.60 forint, *zsupszalma* 1.60—1.80 frt, *alomszalma* 1.30—1.40 frt.

Vegyesek. *Tojás* forintonként 46—47 darab. *Szalonna* 45—48 krajczár. *Vaj* Ia. 80—160 kr., IIa. 70—120 kr. *Olvasztott vaj* 60—100 kr. *Méz* sárga esurgatott 32—33 kr. *Viasz* 150—154 kr., *burgonya* sárga 2.00, rózsa 1.80, közönséges 70—80 kr., *paprika* 20—49 frtig, hüvelyes paprika 26 frt métermázsánként.

Műtrágyák. A *Hungaria* részvénytársaság heti jelentése a *Független Ujság* részére. Szuperfoszfát 17—19⁰/₁₀₀ vízben oldható foszforsav-tartalommal 21—23 kr. Amoniak szuperfoszfát 10—12⁰/₁₀₀ vízben oldható foszforsav és 3—5⁰/₁₀₀ légegytartalommal 4.50—5.00 forint. *Chilialétrom* 95⁰/₁₀₀ salétromsavas nátron-tartalommal 10.80—11.20 frt. Az árak a feltüntetett súlyegységek szerint teljes kocsirakományok vásárlásánál bérmentve az egyes közelebb vagy távolabb fekvő vasuti állomásra szállítva értendők. Fizetési feltételek megállapodás szerint.

Bőrök. *Ökörbőr száraz* 100 kgr.-ként 76—84 frtig, *tehénbőr száraz* 75—82 frt. *Nyers ökörbőr* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 27—41 frtig, *tehénbőr nyers* (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 31—35 frtig.

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZCSEPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
és szakbavágo felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk
fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágo-
sító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

ORSZÁGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrassy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Sztáray István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megalégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítva fe a megfelelő kinestári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltébbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapest**, (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

Az ezredéves orsz. kiállításon kitüntetve.

VARJU ÉS TÁRSA

es. és kir. szab.

hangszer-ipar telep

BUDAPEST,

VIII. József-körut 20. sz.

Ajánlják saját gyártmányú hangszereiket. Cimbalmok pedál nélkül 45, 55, 60, 65, 75 forint pedálos 80 firtól feljebb. Czimbalmainkért 2 évi kezességet vállalunk. Iskolahegedűk 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 firtól és feljebb. Régi kijátszott hegedűk nagy választékban 15, 18, 22, 26, 30 firtól és feljebb.

Javítások elfogadtatnak, gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

Használt hangszerek becsereztetnek.

Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

Lapunk előfizetői, ha a megrendelésnél e lapra hivatkoznak árengedményben részesülnek.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapest**en. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

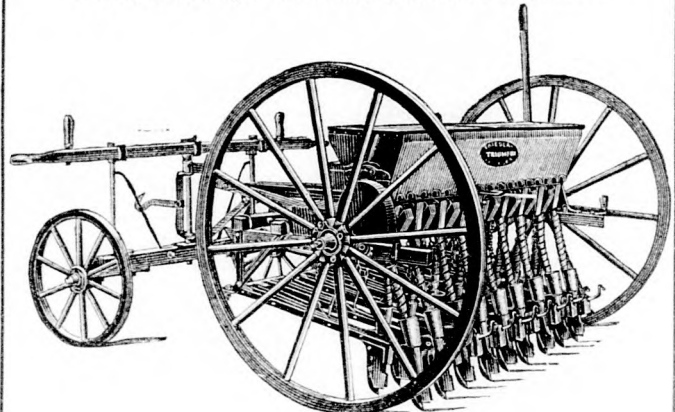
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

FRIEDLAENDER JÓZSEF

gépgyáros-, mérnök volt az **első** ki 1891-ben az ő

„TRIUMPH III.”

sorvetőgéppel, a gazdaközönségnek, egy új a mai kor kívánalmainak megfelelő vetőgépet nyújtott, a kellemetlen váltóke-rekeknek és magtartószekevény állításának elojtésével.

A „TRIUMPH III.”

verseny nélküli, legjobb és legegyszerűbb vetőgép, hegyes és lapály vidékek részére:

Czím: 1897 febr. 1-től Budapest, VIII. Külső kerepesi-ut 1.

Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váczi-körut sarok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtekélyesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtekélyesebb permetezőgép a **VERMOREL-féle**

„ECLAIR”

peronospora permetező, mely eddig minden versenyen az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ár 21 forint csomagolással.

„AZURIN” 1 frt 25 kr. kilogrammja.

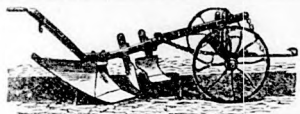
„RÉZGÁLICZ” 30 frt métermázsánként.

„RAFFIAHÁNCZ” 48 kr. kilogrammja.

A tavaszi tömeges megrendelések következtében — késések elkerülése végett — kérjük különösen az

ECLAIR

permetező megrendeléseket idejekorán hozzánk juttatni.

Ajánlom az 1896. évi szeptember 21-én Hódmező-Vásárhelyen tartott ekeversenyen

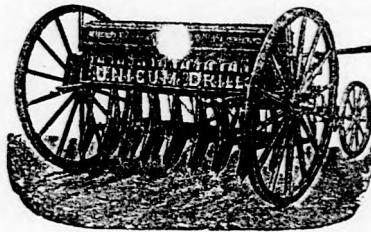
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott egyetemes aczélekeimet, melyek anyag, kivétel s olcsó áraknál fogva az összes eddigi konkurencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmívelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkornak a **Melichár-féle**

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivitelű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

— BUDAPEST, —

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Az első sorvetőgépet Magyarországon

KÜHNE E.

legrégibb gazdasági gépgyára készítő

(1856.) **MOSONBAN.** (1856.)

Az eddigi eladás több mint 17000 darab.

Ügynökök általi eladásoknál „Hungaria Drill“-re szóli rendelésnél követeljük mindig

KÜHNE E. gyártmányát.

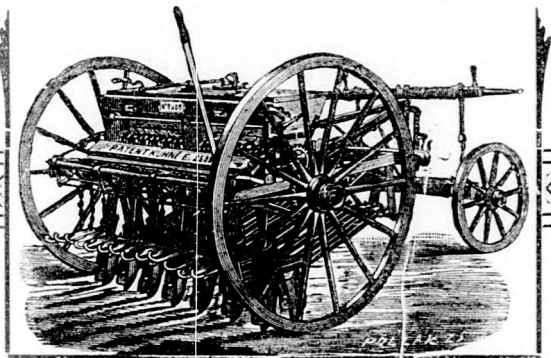
A legjobb hegyisorvető

KÜHNE E. „MOSONI DRILL“ sorvetőgépe.

Uj! Moravek-féle répa- és mütrágyaszóróval. Trágyaszórók: Sack-féle ekék 2-3-4 vasú ekék nagy választékban. Hengerek, extirpátorok s. a. t. Laacke-féle híres szántó és rétboronái 25 féle nagyságban. Magtárrosták a vetőmag előkészítésére s. a. t.

Főraktár:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a. saját ház.

113211

**Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.**

Kölcsön a valódi beesérték háromnegyed részéig: 20-40 év közti időre kezpenzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal: ke is törlesztetik. Leborgolítás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat. 40494

**Ingatlan-és Jelzálog Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.**

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokok által okmányszerűleg ajánlva van.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz.

Készít: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto-
typia, fametszet stb. utján.

Jérképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszoroztatnak.

• Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. •

**Vizikerek, turbinák, gőzgépek,
gőzkazánok minden nagyságban őrlő-
malmok és egyéb ipartelepek üzeméhez.**

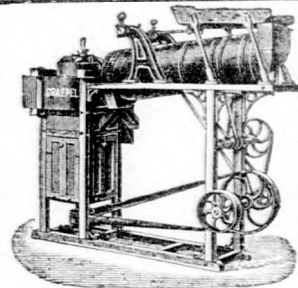
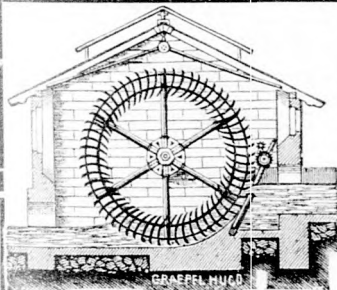
Őrlőmalmok, vámmalmok

berendezését és átalakítását a legjobb rend-
szer szerint elvállal

Graepel Hugó, gépgyáros

BUDAPEST, V. ker., Külső váci-ut 46. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A legjobb magvak

kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Budapesten, VI., Andrássy-út 23. sz.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

karöltve

A lótenyésztés emelésére alakult r.-társasággal
f. év április 4. 5. 6-án. — ügyszintén május hó 3. 4. 5-én

Budapesten a „Tattersall“-ban

(külső-kerepesi-út 17—19. a keleti pályaudvar leszálló
oldalával szemben)**luxus lóvásárokat**

rendez.

Tenyésztőktől bejelentések márczius hó 15. illetve
a májusi vásárra április hó 15-ig a „Tattersall“-
titkársághoz intézendők, honnét kívánatra bejelentési
lapok a hátlapjaikon foglalt vásárszabályzatokkal egyetemben
a bejelentési óhajtoknak készséggel megküldetnek.A vásár katalógusai a terminusokat meg-
előzőleg 8 nappal kaphatók lesznek.

A rendező bizottság.

Felhívjuk**a t. cz. gazdaközönség**
figyelmét**a budapesti**
gyapju-aukcziókra

melyek ez év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A „HUNGARIA“**MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**
ajánl:**Superfoszfátot, Chilisalétromot**és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert
kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körút 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.